

ÖNSÖZ

Sekans Sinema Kültürü Dergisi'nin çevrimiçi yayımlanmaya başladığı Mart 2016'dan bu yana 19. sayımız ile sizlere yeniden merhaba diyoruz. Bilgiye ve değişik fikirlere erişim olanaklarının bunca arttığı sosyal medya çağında, hem ustaların filmografilerine hem de yeni tarihli festival filmlerine, filmlerle ilgili tanımlayıcı bilgiye ve kısa yorum yazılarına kolayca ulaştığımız, hatta biz istemeden ekranımızda beliriverdiği bu zamanlarda, neden hala bir film, bir yönetmen, bir film kuramı veya bir okuma biçimi üzerine içeriği, kapsamı ve derinliği geniş olan sinema yazılarına gereksinim duyuyoruz? Hızlı tüketilen ve farkındalık oluşturmeyen, özümsemeyen ve hafızalara sızamayan bilgi akışından rahatsızlık duyan, okuduğuyla geçirdiği zamanı, yazıdan aldıklarını ve genişleyen düşün dünyasını önemsemekten vazgeçmeyen bir okur kitlesi var. Sekans Sinema Kültürü Dergisi, bu özellikleri taşıyan, ihtiyacının peşinden giden, farklı bakış açıları ve yaklaşımlarla buluşmak için zaman ve çaba sarf etmeye hazır okuyucu profili için varlığını sürdürmeye devam ediyor. Yine dopdolu bir dergi ile karşınızdayız. 18 farklı yazardan 23 derinlikli yazı yer alıyor bu sayımızda. Bakalım neler var?

Eleştiri ve Çözümleme başlıklarında; **Gökhan Gökdoğan**, Arjantinli yönetmen **Lucrecia Martel**'in, dar kadrajlar ve kadraj dışı ses kullanımı ile yarattığı belli belirsiz gerilimlere dayanan, eksiltmelere dayalı sinema dili ile izleyiciyi hissiz yetişkinler, yönsüz bırakılan çocuklar üzerine düşünmeye davet eden 2001 filmi **La Ciénaga**'yı inceliyor. **Erdem İlic**, **Selman Nacar**'ın **İki Şafak Arasında** filmi Deleuzyen zaman-imge sinemasının bir örneği olarak tanımlıyor ve Deleuze'ün *aktüel imge* ve *virtüel imge* adını verdiği, zaman-imgeyi oluşturan iki gösterge üzerinden filmin sahnelerini çözümlüyor. "Kutbumuzun Metalik Sesi" yazısı, Gestalt psikoterapisinin *zemin/şekil*, *yaşam döngüsü*, *kutuplar* gibi kavramlarını **Darius Marder**'in **Metalin Sesi** filminin çözümlemesinde kullanarak, sinemada psikolojik düzlemde yapılan analizlerde tercih edilen psikanalitik çözümlemeden farklı/alternatif bir yaklaşımla bizi tanıştırıyor.

Belgesel başlığında: belgesel sinemanın sınırlarını zorlayan, gerçeklik tartışmalarını her bir karesinde taşıyan **Werner Herzog** filmi **Family Romance, LLC**'yi yazarımız **Can Öktemer** Amerikalı sosyal psikolog **Erwing Goffman**'ın *Gündelik Hayatta Benliğin Sunumu* kitabında yer alan iletişim ve etkileşim kavramları çerçevesinde yorumluyor. Gerçek yaşamdaki rollerimizi sahnelemeyi

öğrenmek Japonya'daki bir işletmenin özel hizmet alanı olmaktan ibaret kalmıyor ve "normal" sosyalleşme sürecimizin mikroanalizine dönüşüyor. **Herzog**'un kendi deyişle: "Yalan ne? Gerçek ne? Hiçbir şey gerçek değil ama gerçek."

Söyleşi başlığında: Dergimize daha öncesinde de **Wim Wenders** ve **Jasujiro Ozu** üzerine olan yazı ve yorumlarıyla katkı vermiş olan Amerikalı sinema tarihçisi ve eleştirmeni **Kathe Geist**'in bu yıl tamamladığı ve şu sıralarda okuyucuların erişimine sunulmuş son kitabı *Ozu: Yakından Bakış* üzerine kendisiyle yaptığımız söyleşi yer alıyor. **Ozu**'nun anlatı stilleri ve *gösterge, motif, sembol* kullanımını içeren stratejilerini inceleyen yazar, **Ozu**'nun anlatılarına ilişkin bazı yaygın eleştirel yorumları sorguluyor ve **Ozu** filmografisini daha önce incelenmemiş olan erken dönem kısa filmlerini de içerecek şekilde gözden geçiriyor. Kitapta **Ozu**'nu etkilediği yönetmenler üzerine bir bölüm de yer alıyor ve bu bölümde **Kathe Geist** Avrupalı yönetmenler ile Japon yönetmenlerin **Ozu**'dan etkilenimindeki ironik farklılıklara işaret ediyor. Söyleşi başlığındaki diğer bir yazı da, **Özgür Erdi Akbaba**'nın, **Ekin Gündüz Özdemirci** ve **Elif Demoğlu** ile *Nordik Sinema* kitabı üzerine yaptığı söyleşi. Bu yazıda, son yıllarda yalnız sinema alanında değil, edebiyat, tarih, müzik gibi pek çok alanda atılıma geçmiş İskandinav ülkelerindeki bu gelişmeleri yansıtan Türkçe bir kaynak olmaması ihtiyacından yola çıkan editörlerin kitaptaki makaleleri bir araya getirmekte yararlandığı kavramsal eksenleri ve özgül sinema örneklerini gözden geçirebilirsiniz. Kitap, Nordik sinemanın temelindeki ortaklıklar olarak minimalizm, ironi, doğa, mitoloji ve yerli kimliklere vurgu yaparken Nordik sinemanın geleceğine ilişkin görüşler sunan iki de röportaj içeriyor.

Animasyon başlığında: *Sekans Film Çözümlemesi/Eleştiri Yarışması*'nın bu yıl *Çözümleme* dalında birincilik ödülünü alan **Baran Barış**'ın, **Gökalp Gönen**'in *Lal* filmi için kaleme aldığı psikanalitik ve göstergebilimsel çözümleme yazısını bulabilirsiniz. Çözümlemesinde **Barthes**'in dil kullanımında *yan anlamı* açıkladığı tanımlamalarından ve Freud'un yıkıcı içgüdüleri adlandırmak için kullandığı *thanatos* kavramından yararlanan yazar, yaşamını korumak ve sürdürmek isteyen insanın kendi dilsizliğine ve nihai yok oluşuna yol açan serüvenini **Gönen**'in animasyon kısa filmindeki sahnelerin ayrıntılarında görünüyor.

Ardından başlığında: **Cüneyt Arkın** anısına 3 farklı yazarımızın yazısına yer veriyoruz. Farklı yönlerini ve bıraktığı farklı izleri yakalamaya çalışan yazılarda **Cüneyt Arkın**'ın, Yeşilçam tarihindeki "kral" rolü, yer aldığı filmlerde oynadığı

karakterlerin milliyetçi tavırları ve **Umut Tümay Arslan**'ın *Bu Kabuslar Neden Cemil?* kitabında yaptığı sınıflamalar üzerinden yer aldığı filmlerin *muhafazakar popülist* veya *radikal popülist* olmasına göre nüans kazanan kahraman rollerini yeniden gözden geçiriyoruz. Ardından başlığında andığımız diğer bir kaybımız da **İlker Mutlu**'nun kaleminden sinema yazarı ve tarihçisi **Agah Özgüç**. **İlker Mutlu** ayrıca bu sayımızda sinema tarihinde bizleri 50'li yıllara, Atlas Film Stüdyolarına ve **Arakon Kardeşler**'in unutulmaz yapımlarına götürüyor. Sinema tarihindeki gezintimiz burada da kalmıyor ve **Dilek Bayık**'ın yazısı ile **Luis Buñuel**'in *Burjuvazinin Gizli Çekiciliği* filminin 50. yaşını, **İlker Mutlu**'nun yazısı ile **F.W.Murnau**'nun *Nosferatu* filminin 100. yaşını anıyoruz.

Bu sayının dosya konusu ise "Savaşta Kadın Deneyimi". Savaş yaşantılarını çokça gözlemlediğimiz, düşündüğümüz, sorguladığımız bu günlerde savaş zamanı bir "özne" olarak kadın olma deneyimine odaklandığımız bu dosyada yedi yazı yer alıyor. **Cem Kayalığıl**, **Blerta Basholli**'nin *Kovan* filminde, Kosova'da savaş sonrası kocaları köye dönmeyen ve yaşıyor olabilecekleri umuduyla yaslarını da tutamayan kadınların bir temsili olarak Fahrije'nin, erkek egemen bir kültürde ekonomik bağımsızlık öyküsünü kadın dayanışması ve bilinçlenme süreçleri üzerinden inceliyor. **Jasmila Žbanić**'in *Quo Vadis, Aida?* filmini konu alan iki farklı yazıda ise Srebrenitsa'daki BM Kampının çevirmeni Boşnak Aida'nın ailesini Sırp katliamından koruma çabaları üzerinden; **Atifet Keleşoğlu**, sinema aracılığıyla geçmişin yeniden yaratılması, resmi tarihe alternatif anlatıların kurgulanması ve hafıza tarih unutuş üçgeninde birey ve topluma kendine yolculuk olanağı sağlanması yoluyla geçmiş ile hesaplaşırken, körü körüne düşmanlık yerine bilinçli bir unutuş ve affedişin getirdiği yaşam direncini, filmde yapılan etik ve estetik "gösterme" tercihleri üzerinden inceliyor; **Yalçın Savuran** ise aynı öykü üzerinden insanlık suçlarının unutulmaması için yaşananların aktarılması, iz bırakması ve hafızalara yerleşmesinde yakın tarihin görsel anlatılarının önemini vurguluyor.

Dosyadaki diğer bir yazıda, **Süheyla Tolunay İşlek**, **Claire Denis**'in *White Material* filminde, Afrika'daki yeni sömürü düzeninde iç savaş çanları çalarken siyahları çalışmaya zorlayan kahve üreticisi beyaz Fransız Maria Vail ile tanıştırıyor bizi. Geçmişten bugüne yaptığı seçimlerle siyahlara ait bir coğrafyada beyaz ayrıcalıklarını korumaya çalışan, o topraklara olan aidiyetini orada istenmiyor oluşunun apaçıklığının inkarı üzerinden kuran Maria Vail'in yaşadığı ve yaşattığı ikilemleri, yönetmenin sinema dili ve anlatım özellikleri üzerinden görünür kılıyor **Tolunay İşlek**.

İncihan Hotaman ve Nurten Bayraktar'ın dosya kapsamında incelediği **Terry George**'un *Some Mother's Son* filminde savaşı deneyimleyen kadınlar ise anneler. İngiltere'nin "terör" IRA'nın "savaş" olarak adlandırdığı mücadele ortamında açlık grevinde olan ve hastaneye kaldırılan iki örgüt üyesinin biri milliyetçi diğeri apolitik olan annelerinin bu durum karşısında aldıkları farklı tavırlar üzerinden İrlanda toplumuna içeriden bakma olanağı sunan filmin bireye ve insani değerlere yaptığı vurgu ile bu tür anlatılardaki tek tipleştirme tuzağı yerini öznelliklere bırakıyor.

Dosyada Türk sinemasından da bir örnek var. **Oğuzhan Dursun, *Vurun Kahpeye*** filminin üç farklı yönetmen tarafından 10-15 yıl aralarla yeniden çekilmiş olmasını, senaryo farklılıkları, tarihsel bağlam göstergeleri ve filmin kahramanı idealist öğretmen Aliye'nin konumlandırılışı üzerinden inceliyor. Yıllar içinde filmlerde milliyetçilik dozunun giderek arttığı tespitini yapan **Dursun**, üç filmde ortak olanın ise savaş ortamında kadınların bir özne olarak değil, ailesi ve vatanını yaşatmak adına kendini feda eden bir nefer olarak konumlandırılmış olması.

Dosyanın son yazısında **Yasin Dereli, Rainer Werner Fassbinder**'in *Maria Braun'un Evliliği* filmi ile II. Dünya Savaşı sonrası Almanya'ya götürüyor bizi. Bu kez farklı bir coğrafyada, yine savaştan dönmeyeceği anlaşılan bir kocanın yokluğunda Maria'nın, erkek egemen bir ortamda çalışma hayatına girme, kendini etkin, bağımsız, arzularını doyuma ulaştırabilen ve kendi seçimlerini yapabilen bir özne olarak kurma serüvenini psikanalitik ve feminist okuma ile inceliyor **Dereli**.

Bu sayının Kitaplık bölümünde ise, **Mine Tezgiden, Karen Pearlman**'ın *Sinemada Ritimlerin Kurgusu* kitabının; **Süheyla Tolunay İşlek, Erdem İlic**'in *Film Atölyesi* kitabının ayrıntılı tanıtımını yapıyor.

Dergimizin bu sayısının ayrıntılı özeti burada sona eriyor. Ancak siz okuyucularımızın ilginizi çeken başlıklarla karşılaşma serüveniniz yeni başlıyor. Keyifli okumalar...

Seda Usubütün

Kamil Mingü'nün Ardından

İyiliğini özgünlüğüyle buluşturup kendi dünyasının görsel imgelerini maharetle yaratabilmiş **Kamil Mingü**'yü 12 Temmuz'da kaybettik. Sekans'ın ilk karelerinin aktığı günlerde, **Kamil** de bizleri, sinemasal duyarlılığına ortak ederek onurlandırmıştı. *Ben Bir Vidayım* (2005, [bağlantı](#)) ile *ECTO'nun* (2006, [bağlantı](#)) yaratıcısını tanımış, onun üretme heyecanını paylaşabilmiş olmak bir şanstır. Kaybettiğimiz, benzeri bulunmaz bir arkadaş olduğunun kederli farkındalığıyla, **Kamil**'in ardından, katıldığı sonsuzluğa selam yolluyoruz.

Sekans Sinema Grubu

